

*ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

The relationship between digital leadership of school administrators and the
management of technology learning resources in schools under
Phitsanulok primary educational service area office 1

พรรณนิภา เนื้อสีจัน^{1*} ทศนะ ศรีปัดตา²

Phannipha Nueasechan¹ Tussana Siputta²

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹Faculty of Education, Naresuan University, Thailand

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

²Faculty of Education, Naresuan University, Thailand

*Corresponding author e-mail: phanniphan66@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน และครูจำนวน 284 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของตำแหน่งทางการศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการสื่อสารดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ทางดิจิทัล 2) การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติตามแผน รองลงมา คือ ด้านการปรับปรุงแก้ไข และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัล

* Received: 29 March 2025, Revised: 19 April 2025, Accepted: 23 April 2025

ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล; การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้; เทคโนโลยีในสถานศึกษา

ABSTRACT

This study aimed to examine: 1) digital leadership of school administrators, 2) technology learning resource management in schools, and 3) the relationship between administrators' digital leadership and technology learning resource management in schools under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1. The sample comprised 22 school administrators and 284 teachers, totaling 306 participants selected through stratified random sampling proportional to educational positions. Data were collected using a 5-point Likert scale questionnaire with overall reliability of 0.96. Statistical analyses included frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Pearson product-moment correlation coefficient. The findings revealed: 1) School administrators' digital leadership was at a high level overall. By dimension, digital communication ranked highest, followed by digital culture creation, while digital knowledge ranked lowest. 2) Technology learning resource management in schools was at a high level overall. By dimension, plan implementation ranked highest, followed by improvement and correction, while computer equipment systems ranked lowest. 3) A significantly positive high-level correlation ($p < .01$) existed between administrators' digital leadership and technology learning resource management in schools under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1.

Keywords: Digital Leadership, Learning Resource Management, Technology in Education Institutions

บทนำ

ในยุคปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านนวัตกรรมต่างๆ การจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นในการที่จะทำให้มนุษย์เป็นผู้ที่มีความรู้ ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กล่าวถึง กรอบและทิศทางของแผนการศึกษา ที่ต้องการให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา พัฒนาค้นให้มีโอกาสเท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษาที่ดี นอกจากนี้ ต้องพัฒนาค้นให้มีความสามารถหรือสมรรถนะ ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานพร้อมในการพัฒนาประเทศ แนวคิดหลักประการหนึ่งคือ การศึกษาควรเปิดให้ทุกคนเข้าถึงได้ ตามหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม รูปแบบของการศึกษาทั่วไปที่ทุกคนควรจะได้รับอย่างเท่าเทียมกัน (Inclusive Education) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) ที่เป็นแนวทางการคิดที่ช่วยให้ทุกคนทำงานร่วมกันโดยสามารถเรียนรู้และเติบโต โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All for

Education) และมีเป้าหมายการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development Goals) เช่น คุณภาพ ในทุกช่วงวัยของมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรของประเทศ การกระจายรายได้ที่ ยังคงมีความเหลื่อมล้ำ ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยการนำกรอบยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นกรอบแนวคิด สำคัญ ทำให้การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ มีวิสัยทัศน์ที่ดี โดยให้คนไทยทุกคนต้องได้รับ การศึกษาและสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน มีคุณภาพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความก้าวหน้าและอุปสรรค ขององค์กรการศึกษา หากในสถานศึกษานั้นมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลมาปรับใช้ในการบริหารจะมีศักยภาพในการแข่งขันที่สูงขึ้น ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้ อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องสอดคล้องกับทิศทางของการ เปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างเหมาะสม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรและสังคมในยุค ดิจิทัล (จันทนา แสนสุข, 2559) สอดคล้องกับ ผลการวิจัยที่พบว่า ความสำเร็จของการเป็นองค์กรแห่ง นวัตกรรมขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำ (leadership) องค์กรที่จะประสบความสำเร็จในอนาคตจะต้องเป็น องค์กรที่สามารถทำให้บุคลากรในองค์กรมีความผูกพันและความรับผิดชอบต่อองค์กร ส่งเสริมให้ บุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรม และให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และเข้าใจเชิงระบบ โดยมีการกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ที่ชัดเจนภายใต้โครงสร้างขององค์กรที่ ยืดหยุ่น ซึ่งปัจจัยที่จะนำมาสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรมที่มีประสบความสำเร็จในสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จำเป็นต้องมีผู้นำที่เป็นต้นแบบที่ดี ที่พร้อมจะผลักดันและสนับสนุนทุก การเปลี่ยนแปลง (วัฒนชัย ศิริกาญ, 2560) ดังนั้น ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาควร ประกอบด้วยความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการเรียนการสอนและการ บริหารงานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และมีบทบาทสำคัญใน การกระตุ้นให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีมาผสมผสานเข้ากับกระบวนการศึกษาและการปฏิบัติงานภายใน สถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบท รวมถึงตอบสนองต่อความต้องการใช้งานของผู้เรียน ครู และผู้ที่ เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังต้องส่งเสริมให้ทั้งครูและนักเรียนมีความเชื่อมั่นและทักษะในการใช้เทคโนโลยีให้เกิด ประโยชน์สูงสุดและการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรอบรู้เท่าทันสื่อ โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้ สื่อเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรม องค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ใส่ใจเรื่องของศาสตร์การสอนที่เหมาะสม (ดาวรรุณณ ธิวิการ, 2564)

การบริหารจัดการและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยี ถือได้ว่าเป็นภารกิจที่โรงเรียนต้อง รับผิดชอบโดยเริ่มจากการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เป็นระบบ วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ จัดตั้ง บุคลากรรับผิดชอบดูแล มีการควบคุมกำกับและติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหา แหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รู้จักคิด ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม มีความเข้าใจบทเรียนดีขึ้นและมีความสุขในการเรียนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนในการบริหารจัดการ มีการแสดงทักษะหลักการทำงานที่ชัดเจน กระจายอำนาจสู่การปฏิบัติงานในการตัดสินใจ มีความเป็นผู้นำและแบบอย่างที่ดี มีการจูงใจและกระตุ้นบุคลากรให้สามารถทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพ (ปรีชา บุญอินทร์, 2562) สอดคล้องกับ การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมนั้นเป็นหน้าที่ของทุกๆ ฝ่ายที่จะต้องร่วมมือกัน ซึ่งผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการดำเนินการ คือ ผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการวางแผน ตรวจสอบ ติดตาม และแก้ไขปัญหาต่างๆ แต่สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีการวางแผนเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาไม่ครอบคลุมทั้งระบบ ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ การบริหารงานยังขาดประสิทธิภาพ การใช้แหล่งเรียนรู้ของครูและนักเรียนยังไม่มี ความต่อเนื่องขาดการติดตามและการประเมินผล ซึ่งส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (ปาริชาติ รมโพธิ์ภักดิ์, 2558)

การบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษานั้นถือว่าเป็นนโยบายที่สำคัญของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ต้องดำเนินการตามนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) การเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล คือ 1) จัดหาเครื่องมือพร้อมอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับการเรียนรู้ 2) จัดหาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของสถานศึกษา 3) พัฒนาส่งเสริมและขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ผู้เรียนทุกที่ทุกเวลา แต่จากรายงานผลการปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2567 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังขาดความเป็นผู้นำด้านดิจิทัลในการกำหนดแนวทางและบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีภายในสถานศึกษา โดยยังไม่มี การวางแผนที่ชัดเจนสำหรับการพัฒนาโครงการหรือมาตรการสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรมและพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล นอกจากนี้ยังขาดการแต่งตั้งบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีให้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดทำแผนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรสถานศึกษา และ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งผลให้แหล่งเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีในสถานศึกษายังไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 2567) สอดคล้องกับ แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กล่าวว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล มีแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำดิจิทัล มีวิสัยทัศน์ในการวางแผนการบริหารจัดการที่ดี ให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนตามรูปแบบของ PDCA ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการศึกษาองค์ความรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในเพื่อสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ (กัญเกียรติ สีแดงดา, 2563)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยมุ่งหวังให้ผลการศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงสนับสนุนครูในการใช้แหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

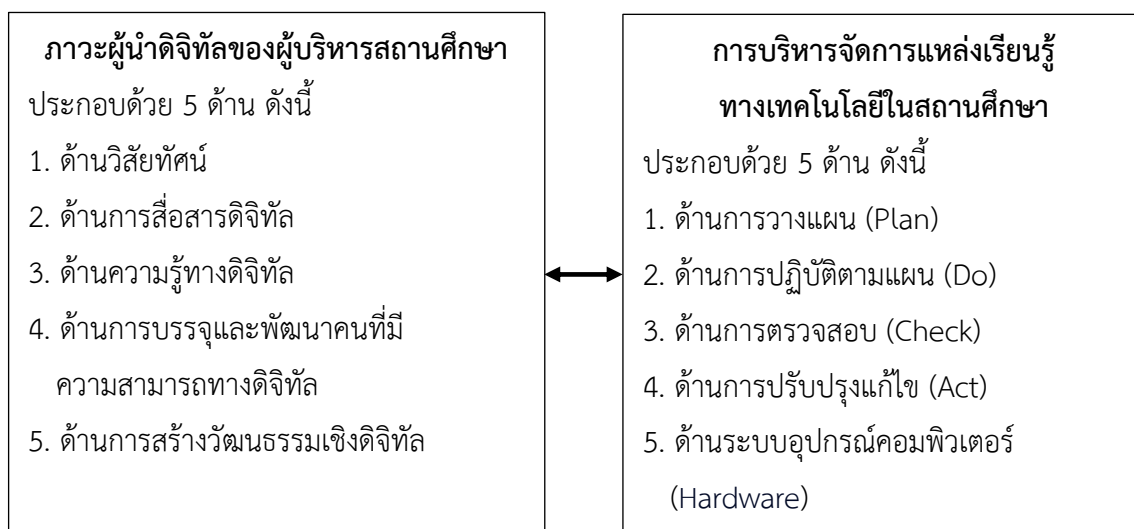
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,427 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 101 คน และครู จำนวน 1,326 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554) โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน และครู จำนวน 284 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของตำแหน่งทางการศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัด สพป.พิษณุโลก เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวนข้อคำถาม 21 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวนข้อคำถาม 24 ข้อ

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถาม มีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา

4.2 สังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล และการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา

4.3 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.5 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00

4.6 นำแบบสอบถามไปทดลอง (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัด สพ.ป.พิษณุโลก เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

4.7 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สพ.ป.พิษณุโลก เขต 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถาม ถึงสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัด สพ.ป.พิษณุโลก เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ได้มีการกำหนดระยะเวลาสำหรับการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปตามแผนที่วางไว้

5.3 ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 306 ฉบับ ได้รับฉบับที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของแบบสอบถาม ก่อนนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่และร้อยละ

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถามมาตรประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งกำหนดระดับคะแนนตามเกณฑ์ 5 ระดับ จากนั้นดำเนินการบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษาซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ 5 ระดับ จากนั้นดำเนินการบันทึกและวิเคราะห์ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.4 วิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเพื่อแปลความหมายของข้อมูล

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามระดับการศึกษา ตำแหน่งทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ข้อ	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	ระดับการศึกษา		
	ปริญญาตรี	208	67.97
	ปริญญาโท	90	29.41
	ปริญญาเอก	8	2.62
	รวม	306	100.00
2	ตำแหน่งทางการศึกษา		
	ผู้บริหารสถานศึกษา	22	7.19
	ครูผู้สอน	284	92.81
	รวม	306	100.00
3	ประสบการณ์การทำงาน		
	น้อยกว่า 5 ปี	147	48.04
	5 – 10 ปี	112	36.60
	มากกว่า 10 ปี	47	15.36
	รวม	306	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 67.97 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 92.81 และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.04

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวม

ด้านที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	n = 306		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านวิสัยทัศน์	4.26	0.39	มาก	4
2	ด้านการสื่อสารดิจิทัล	4.33	0.45	มาก	1
3	ด้านความรู้ทางดิจิทัล	4.21	0.58	มาก	5
4	ด้านการบรรจุและพัฒนาคนที่มี ความสามารถทางดิจิทัล	4.27	0.51	มาก	3
5	ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล	4.31	0.35	มาก	2
รวม		4.27	0.39	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสารดิจิทัล ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล ($\bar{X} = 4.31$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ทางดิจิทัล ($\bar{X} = 4.21$)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวม

ด้านที่	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทาง เทคโนโลยีในสถานศึกษา	n = 306		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการวางแผน (Plan)	4.23	0.54	มาก	3
2	ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do)	4.30	0.60	มาก	1
3	ด้านการตรวจสอบ (Check)	4.13	0.55	มาก	4
4	ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act)	4.23	0.58	มาก	2
5	ด้านระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Hardware)	4.10	0.55	มาก	5
รวม		4.20	0.51	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ

ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) ($\bar{X} = 4.23$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Hardware) ($\bar{X} = 4.10$)

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา(X)	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา					การบริหาร จัดการแหล่ง เรียนรู้ทาง เทคโนโลยีใน สถานศึกษา ในภาพรวม (Yรวม)
	ด้านการวางแผน (Y1)	ด้านการปฏิบัติตามแผน (Y2)	ด้านการตรวจสอบ (Y3)	ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Y4)	ด้านระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Y5)	
ด้านวิสัยทัศน์ (X1)	.635**	.512**	.659**	.485**	.521**	.623**
ด้านการสื่อสารดิจิทัล (X2)	.461**	.567**	.530**	.565**	.706**	.629**
ด้านความรู้ทางดิจิทัล (X3)	.629**	.667**	.812**	.758**	.746**	.803**
ด้านการบรรจุและพัฒนาคนที่มี ความสามารถทางดิจิทัล (X4)	.832**	.758**	.894**	.846**	.662**	.887**
ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล (X5)	.673**	.727**	.705**	.768**	.798**	.817**
ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาในภาพรวม (Xรวม)	.768**	.770**	.867**	.822**	.815**	.898**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = 0.898^{**}$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการบรรจุและพัฒนาคนที่มีความสามารถทางดิจิทัล ($r = 0.887^{**}$)

อภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ทางดิจิทัล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพป.พิษณุโลก เขต 1 ได้บริหารงานภายใต้ภาวะการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ส่งผลให้ต้องมีการจัดการศึกษาที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร การนำมาใช้ในการจัดการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับปรุงโครงสร้างระบบ พัฒนาองค์ความรู้ใหม่จากองค์ความรู้เดิมที่มีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2566) ที่อ้างถึงในงานของ พรวิภา เขยกลั่น ซึ่งให้แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ด้านดิจิทัลไว้ว่า ในยุคดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมถึงเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า และสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการพระราชดำริของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนในการยกระดับคุณภาพการศึกษา จำเป็นต้องแสดงศักยภาพในการบริหารและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ซึ่งนอกจากจะช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ของสถานศึกษาในชุมชนแล้ว ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับสุชนา โกมลวานิช (2563) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งส่งผลต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ดังกล่าวมีระดับความสามารถด้านความรู้ดิจิทัลในระดับมาก

2. ผลการวิจัยการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัด สพป.พิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Hardware) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งในสังกัด สพป.พิษณุโลก เขต 1 นั้นแตกต่างกันในเรื่องของจำนวนนักเรียน งบประมาณของสถานศึกษาที่มีค่อนข้างจำกัด ผู้บริหารจึงต้องเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทันสมัย มีความสะดวกในการเข้าถึงระบบเครือข่าย มีการจัดหาอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงให้ครอบคลุมการใช้งาน วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ รวมถึงระบบปฏิบัติการ ระบบการประมวลผล หน่วยจัดเก็บข้อมูล ระบบออนไลน์ต่างๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้เสมอ การจัดอบรมพัฒนาความรู้ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญใน

เรื่องการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตไร้สาย เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สรุเกียรติ งามเลิศ, (2558) ได้กล่าวเกี่ยวกับระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในมุมมองของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยระบุว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวกด้านการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นต่อการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ บุคลากร หรือวัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ยังต้องมีการควบคุม กำกับ ติดตามการดำเนินงานในทุกขั้นตอน พร้อมทั้งประเมินผลในช่วงสุดท้ายของกระบวนการ เมื่อแนวคิดด้านการบริหารถูกนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกระบวนการเรียนการสอน

3. ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัด สพป.พิษณุโลก เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง สำหรับคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านการบรรจุและพัฒนาคนที่มีความสามารถทางดิจิทัลกับด้านการตรวจสอบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อการบริหารงานในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ทำให้สถานศึกษาต้องการบรรจุและพัฒนาคนที่มีความสามารถทางดิจิทัลเพื่อเพิ่มโอกาสในการช่วยให้สถานศึกษา มีการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้เร็วยิ่งขึ้น โดยการสนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมความสามารถบุคลากรในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ สามารถใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และใช้นวัตกรรมดิจิทัล จัดระบบโครงสร้างการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ พัฒนาและสร้างสื่อเทคโนโลยีมาบูรณาการการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการตรวจสอบโดยการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา จัดทำข้อมูลการประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้ รายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ การตรวจสอบสภาพการใช้งานระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สันนิษฐานและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ใช้งานได้อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไทเกอร์ Tiger, (2567) ได้กล่าวถึง ทักษะสำคัญที่ผู้นำยุคดิจิทัลควรมี เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลที่เหมาะสมกับยุคสมัย ซึ่งประกอบไปด้วยการบริหารและพัฒนาบุคลากรให้พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ องค์กรยังต้องมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรองรับกระบวนการทดสอบและทดลองมากขึ้น โดยการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรและแนวทางการบริหารให้เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม การสนับสนุนให้บุคลากรกล้าแสดงออกทางความคิดริเริ่มและมีความพร้อมในการสร้างความเปลี่ยนแปลง ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาองค์กรในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึง

ต้องมีความสามารถในการปรับตัวองค์ประกอบขององค์กรให้ตอบรับกับโลกยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผู้วิจัยมีแนวคิดเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความรู้ทางดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาองค์ความรู้ใหม่จากองค์ความรู้เดิมที่มีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ภาวะการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทำให้ต้องมีการจัดการศึกษาที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร รวมถึงมีความรู้กฎหมายดิจิทัล การมีจริยธรรม การใช้ทักษะด้านความรู้ ความเข้าใจ วิचारณ์ สร้างสรรค์สังคมด้วยการใช้แพลตฟอร์มและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการวิเคราะห์เนื้อหาดิจิทัลที่มีคุณภาพพร้อมทั้งค้นพบวิธีใหม่ในการทำสิ่งต่าง ๆ รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจและทักษะ เทคนิคทางด้านดิจิทัลเพื่อการแก้ปัญหา ตัดสินใจ และขับเคลื่อนแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา ด้านระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Hardware) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การสนับสนุนและพัฒนาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีให้มีคุณภาพ ทันสมัย และสามารถเข้าถึงเครือข่ายได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ ควรจัดหาอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงให้เพียงพอและครอบคลุมทุกพื้นที่การใช้งาน รวมถึงส่งเสริมการอบรมและพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีให้กับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา เพื่อให้มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.898^{**}$) ซึ่งหมายถึงผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำดิจิทัล ในการพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยี มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ สามารถใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และใช้นวัตกรรมดิจิทัล จัดโครงสร้างการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สนับสนุนให้พัฒนาและสร้างสื่อเทคโนโลยีมาบูรณาการการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการตรวจสอบโดยการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา ซึ่งจะสามารถนำไปสู่การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การเข้ารับการอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัล รวมถึงแรงจูงใจภายในของผู้บริหาร เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาองค์ความรู้ทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมด้านระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา ในเขตพื้นที่ใกล้เคียงจังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างของระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา และประโยชน์ในการขับเคลื่อนสถานศึกษาต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ เดมมิง (W. Edwards Deming, 2004 อ้างถึงใน สมศักดิ์ สันธะเวช, 2542), สุนิศา อุดมเดช (2558), สุทธิชัย หมั่นเขตรกิจ (2561), ณัฐพงศ์ พลสยาม และคณะ (2561), ทศนีย์ บุตรราช และคณะ (2564), และภัทร์พงศ์ พงศ์ภัทรกานต์ และสุภาณี เสงศรี (2565) สรุปองค์ความรู้ ได้ดังนี้ การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยี โดยการวางแผนอย่างรอบคอบ กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และงบประมาณจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอ ทั้งฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และบุคลากร พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มี 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการวางแผน (Plan) 2. ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) 3. ด้านการตรวจสอบ (Check) 4. ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) 5. ด้านระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Hardware)

เอกสารอ้างอิง

- กุเกียรติ แดงสีดา. (2563). *แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- จันทนา แสนสุข. (2559). *ภาวะผู้นำ Leadership* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ทริปเพิ้ลกรุ๊ป จำกัด.

- ณัฐพงศ์ พลสยาม และคณะ. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการอินเทอร์เน็ต
ออฟฟิศด้วยเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว. *วารสารโครงการนวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี
สารสนเทศ*, 4(2), 83-92.
- दारूररण ถวิลการ. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัล Digital Leadership*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทัศน์ย์ บุตรราช และคณะ. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมห้องปฏิบัติการ
วิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *Journal of Modern Learning
Development*, 7(2).280-300
- ไทเกอร์. (2567). *ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลคืออะไร*. <https://thaiwinner.com/digital-leadership/>
- บุญชม ศรีสะอาดและ สุริทอง ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*. สุวีริยาสาส์น.
- ปรีชา บุญอินทร์. (2562). *การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแม่เจดีย์
วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ปาริชาติ ร่มโพธิ์ภักดิ์. (2558). *การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- พรวิภา เขยกลั่น. (2566). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภัทรพงศ์ พงศ์ภัทรกานต์ และสุภาณี เสงศรี. (2565). *การออกแบบและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเรื่อง
ความเป็นจริงเสริมและความเป็นจริงเสมือนตามกรอบมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษาเพื่อการจัดการเรียนรู้*. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 17(23), 1-16.
- วัฒนชัย ศิริญาณ, วิทยา เจริญศิริ และสัญญา เคนาภูมิ. (2560). The Innovation Organization:
The New Alternative for 21st Century Development. *อินฟอร์เมชัน Information*,
2560; 24(2), 80-72.
- สมศักดิ์ สันธะเวชญ์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. วัฒนาพานิช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2567*.
พิษณุโลก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579* (พิมพ์ครั้งที่ 1).
กระทรวงศึกษาธิการ. บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุชนา โกมลวานิช และคณะ. (2563). *องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาใน
สังกัด สพม.เขต 23*. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ (ครั้งที่
21). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สุทธิชัย หมั่นเขตรกิจ. (2561). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุนิสา อุดมเดช. (2558). การศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารห้องสมุดมีชีวิต กรณีศึกษาโรงเรียนวังทองพิทยาคม. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุรเกียรติ งามเลิศ. (2557). บทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สพป.สระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เอกชัย กี่สุขพันธุ์. (2567) "การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล," <http://www.trueplookpanya.com>